LIŠOV

Galéria Masiek

„Umenie masky: Nástroj z minulosti“

Pedagogický dokument: sprievodca múzejnými maskami

- praktický sprievodca pre návštevníkov, ktorý poskytuje informácie a zlepšuje ich pochopenie niektorých zbierok múzea.

- Dokument „Zameranie na“ – so špeciálnymi „zdôrazneniami“ na ur ité masky

- každú „stránku s maskami“ napísal ú astník z Cie. Theatre Transformations alebo z múzea Lïsov.
Ú astníci si vybrali masky, o ktorých chceli písa , po prieskumných workshopoch a diskusiách, ktoré sa konali v múzeu Lïsov v novembri 2024.

Lišov Múzeum

www.lisovmuzeum.sk

Compagnie Theatre Transformations

Umenie masky: Nástroj z minulosti

Erasmus+

Prvá strana: Všeobecný úvod – „Umenie masky: Nástroj z minulosti“ /

Strana 1 Autor: Jakub Dvorský

Objavovanie sveta prostredníctvom umenia masiek

Vitajte v Lišovskom múzeu, ktoré je domovom pútavej zbierky viac ako 400 masiek z celého sveta. Tieto masky, vyrábané po celé generácie, rozprávajú príbehy o identite, tradícii a kreativite. Od afrických obradných masiek až po sardínske*Mamuthony*Naša kolekcia premosťuje kultúry a prezentuje univerzálnu silu masiek ako nástrojov na rozprávanie príbehov a transformáciu.

Táto príručka bola vytvorená ako súčasť projektu Erasmus+*„Umenie masky: Nástroj z minulosti*v spolupráci s divadelnou transformáciou Theatre Transformations, kultúrnou organizáciou vo Francúzsku. Spoločne sa snažíme zachovať a oživiť umenie masiek spojením tradičného remeselného spracovania s inovatívnymi prístupmi. Toto partnerstvo zdôrazňuje spoločné dedičstvo masiek a ich úlohu pri inšpirovaní kreativity a kultúrnej výmeny.

Naším cieľom je obohatiť vašu návštevu tým, že vám poskytneme nahliadnutie do pôvodu, remeselného spracovania a kultúrneho významu masiek. Tieto poklady nie sú len artefakty; sú oknami do ľudskej skúsenosti.

Ďakujeme, že ste si prezreli našu zbierku a pridali sa k nám pri oslave tejto mimoriadnej umeleckej formy – nástroja minulosti, mosta do budúcnosti. **Nech sa cesta za ne!**

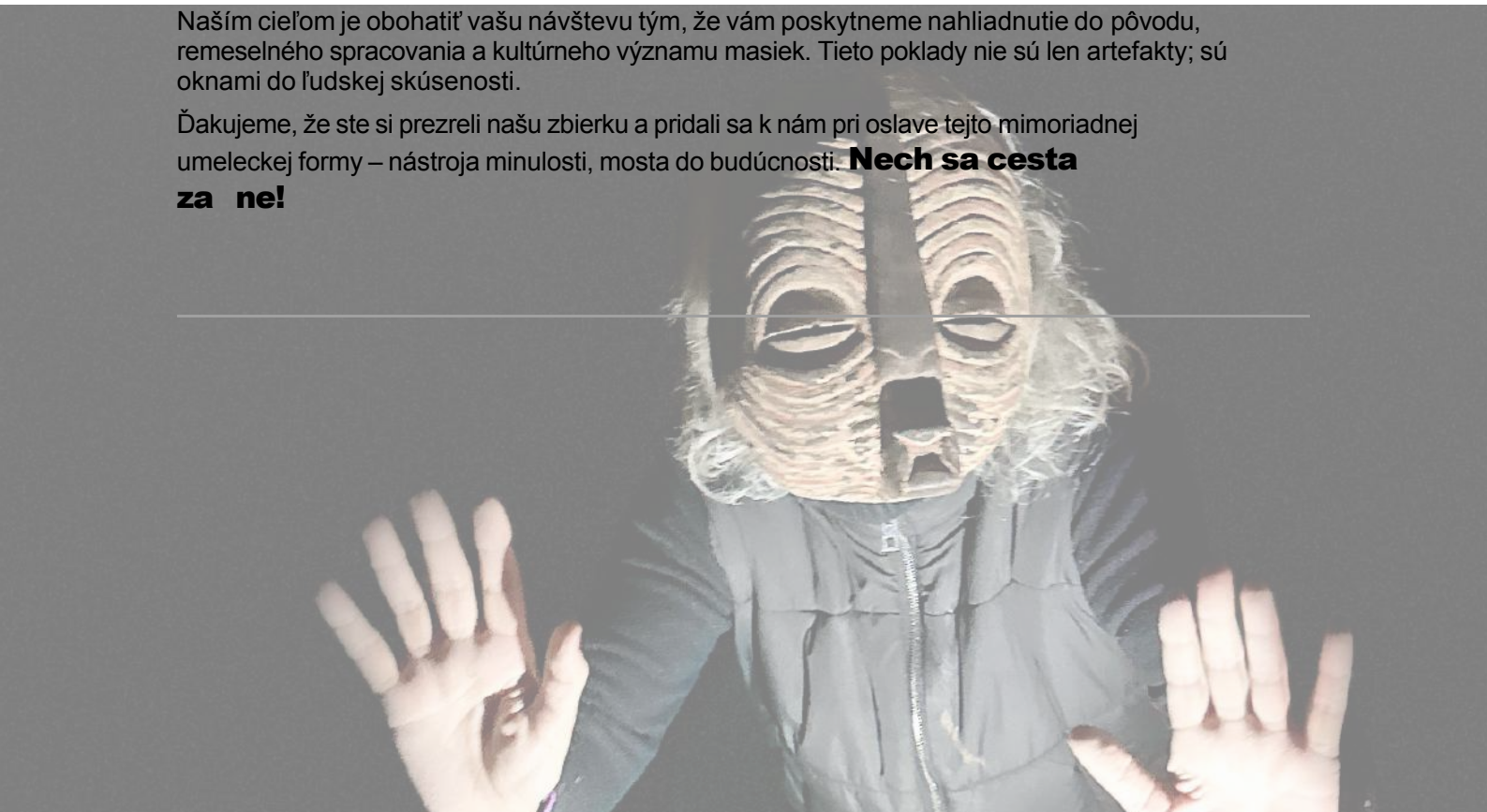

Kongo (Songwee masky)od Hélène /

strana 2

V mojich rodičoch dom, tam bol toto drevené africká maska stena s dlhým nosom, tieto zvláštne oči a toto napoly otvorené ústa, ktoré by mohli úsmevný priechod

fascinovalo ma to rovnako ako počas môjho štúdia Umenie vo Francúzsku.

úzeum, Songye (v Kongu) bol rs. Kolo, červená, biela a tmavá stratená, takmer znova ústa, že ehm, jeho príbeh.

jednoduché a zároveň zložité. Cítil som sa jemnosť a šibalstvo, ktoré ma vyzývali. Túžba hrať sa! V jaskyniach Lisov som pozoroval a nasadil si masku na tvár, nebol to ani muž, ani žena, ale bytosť stvorená z hustoty a svetla. Plamene sviečok v jaskyniach dediny tancovali na stenách... a maska tancovala tiež!

Magický zážitok. Odvtedy som zistil, že sa nachádza medzi slnkom a mesiacom. Pruhy sú inšpirované antilopou Bongo. Je to zviera... a ešte oveľa viac...

Papua Nová Guinea (tkané masky) od Tracey - strana 3

- 2 fotografie (rovnaká maska - hore nohami)

Okamžite ma inšpirovala tkaná maska z Papuy-Novej Guiney. Ako pletiarku ma vždy priťahovali masky vyrobené technikami tkania, pletenia alebo háčkovania. Sú vyrobené z miestnych prírodných vlákien a farieb.

V Papue-Novej Guinei zohrávajú masky kľúčovú úlohu v obradoch, ktoré majú náboženský aj spoločenský význam a často sú spojené s pohrebnými zvykmi, rituálmi plodnosti alebo liečebnými praktikami. Okrem toho sa niektoré masky používajú počas slávnostných osláv alebo na znázornenie postáv v dramatických predstaveniach a rekonštrukciách mytologických príbehov.

Ľudia Abelamovci, ktorí žijú vo Východnom Sepiku, sú známi svojím kultom jamov a pestujú dva jamy – jamy používané ako každodenná potravina a obrovské, dlhé 3 až 4 metre, používané na obrady. Postavenie muža je do značnej miery určené jeho úspechom v pestovaní dlhých jamov!
Jamové masky alebo košové masky sa vytvárajú na obrady alebo sa používajú na zdobenie veľkých „jamov“.

Niektoré zložitejšie navrhnuté masky z yam majú viacero aspektov. Ak herec zmení tvar masky, objavíme iný obraz, ktorý môže byť ľudský, duchovný alebo zvierací. Tieto masky si vyžadujú veľa času, premýšľania a zručnosti, a to ako na výrobu, tak aj na prevedenie.

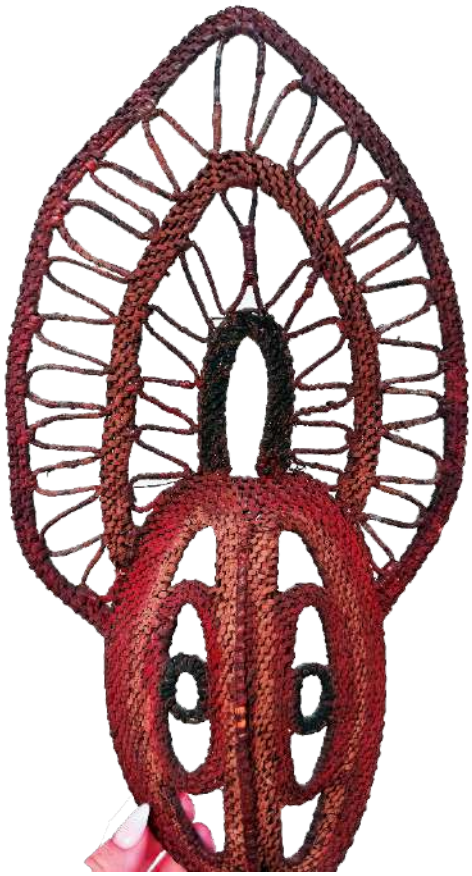

Ďalšie čítanie / zdroje:

Hviezdy sú oči, nový pohľad na umenie Abelama Assayage
(Les Etoiles sont des yeux, un nouveau régard sur l'Art Abela
https://www.new-guinea-tribal-arts.com/sepik-masks/

Strana štyri: Sardínske ierne masky (Mamuthones)

Autor: Jakub Dvorský

Ten/Tá/To*Mamuthony*Masky Sardínie sú výrazným symbolom európskeho folklóru. Prvýkrát som sa s týmito maskami stretol počas návštevy Mamoiady, dediny presiaknutej tradíciami, kde minulosť akoby ožila v každom kúte.

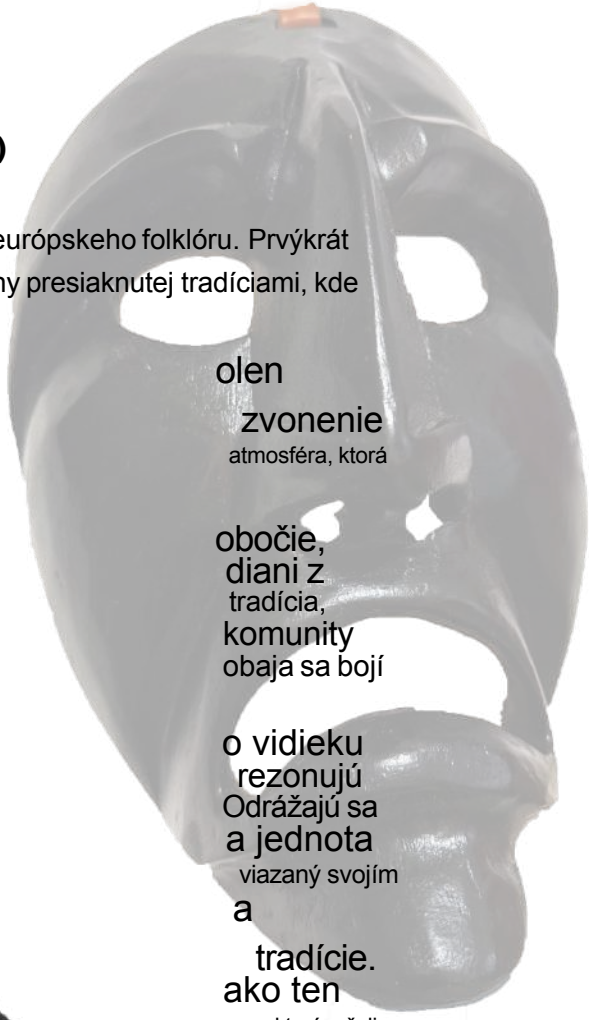

olen
zvonenie
atmosféra, ktorá

obočie,
diani z
tradícia,
komunity
obaja sa bojí

o vidieku
rezonujú
Odrážajú sa
a jednota
viazaný svojím
a
tradície.
ako ten
nges, ktorým čelia
lage v
napr.

*nes*pripomenúť
n ponúk
usmernenia.
nahnevať nás na
trápi sa
nachádzajúce sa v
slúžiaci ako
história

Piata strana: Látkové masky z východnej Európy

Autor: Adriana Dvorská

Látkové masky sú živou súčasťou východoeurópskej kultúry a ukazujú, ako kreativita prekvitá v jednoduchosti. Ako dieťa som sledovala ženy v mojej dedine, ako premieňali zvyšky látky na zložité masky. Z starých šálov, vyšívaného ľanu a dokonca aj opotrebovaných záclon vyšívali hravé postavičky a mystické postavy, čím premieňali bežné materiály na poklady. Tieto masky neboli len na sviatky – boli rozprávačkami príbehov, ktoré tkávali príbehy o oslavách, láske a dokonca aj odpore.

Jedna maska, ktorá vyniká, je tá, ktorú vyrobila moja suseda počas komunistickej éry. Použila útržky tradičnej slovenskej výšivky a výrazné červené vzory ako symbol...

maska w
bol st
počas
často su
Táto dee
môj preukaz
udržateľnosť
Látka m
prispôsobuje sa,
identita
pripomenúť
tradícia
súčasník
projekt, a
podpísať
dokazovanie
materia
hlboký
pripojiť
kultúrne

Šiesta strana: Záver – Posolstvo odkazu a prepojenia

Autor: Jakub Dvorský

Keď uzatvárame túto cestu cez*Umenie masky*, Premýšľam o väzbách, ktoré sme si vybudovali – medzi minulosťou a súčasnosťou, naprieč európskymi komunitami a v nás samých. Tento projekt je o oveľa viac než len o maskách; je o príbehoch, ktoré rozprávajú, a o ľuďoch, ktorí im vdýchnu život.

Táto spolupráca medzi Slovenskom a Francúzskom posilnila moju vieru v zjednocujúcu silu umenia a kultúry. Vidieť mladých ľudí, umelcov a komunity, ako sa spájajú, tvoria, zdieľajú a učia, mi ukázalo odolnosť dedičstva. Každá vyrobená maska, každý vyrozprávaný príbeh je mostom spájajúcim generácie, tradície a budúcnosť.

Tento projekt opúšťam naplnený nádejou. Dúfam, že masky, ktoré sme zdieľali, budú naďalej inšpirovať kreativitu, hrdosť a prepojenie. Dúfam, že tieto príbehy sa nielen zachovajú, ale aj podnietia inovácie do budúcnosti. Všetkým, ktorí toto čítajú: nech objavíte svoju vlastnú masku, svoj vlastný príbeh a svoj jedinečný spôsob prepojenia so svetom.

Ďakujeme, že ste súčasťou tejto cesty. Poďme naďalej oslavovať umenie masky – nadčasový nástroj vyjadrenia a jednoty.